



Broj:

Podgorica, 22. april 2020. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurenčije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti konkurenčije (»Sl.list CG«, br. 44/12 i 13/18), člana 14 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći (»Sl. list Crne Gore«, br. 12/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku (»Sl. list Crne Gore«, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) u postupku ocjene usklađenosti po prijavi državne pomoći od strane Ministarstva ekonomije, a na osnovu Prijedloga rješenja v.d. direktora Agencije za zaštitu konkurenčije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti konkurenčije, donosi:

RJEŠENJE

I Program pružanja podrške privredi i zaposlenima ugroženim epidemijom korona virusa u skladu je sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

II Nadležni državni organi koji odlučuju o dodjeli državne pomoći dužni su da dostave Agenciji za zaštitu konkurenčije podatke o korisnicima, visini i vrsti dodijeljene pomoći. Ovi organi su dužni da izvještaje dostave Ministarstvu ekonomije do 31.08.2020. godine, a ministarstvo će Agenciji dostaviti konsolidovani izvještaj do 30.09.2020. godine.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije je dopisom broj 009101-328/20-1979 od dana 21. aprila 2020.godine a koji je zaveden u Agenciji za zaštitu konkurenčije (u daljem tekstu: Agencija) pod brojem 05-251/1, 21.aprila 2020.godine, dostavilo „Program pružanja podrške privredi i zaposlenima ugroženim epidemijom korona virusa“ (u daljem tekstu: Program), kako bi se utvrdilo da li je prijavljeni državna pomoć u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći (član 14, stav 3).

Program je prijavljen kao šema državne pomoći na propisanom obrascu prijave.

Agencija je sve dostavljene podatke i informacije uzela kao istinite i tačne, s obzirom na to da je za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi odgovoran podnositelj prijave, saglasno članu 11, stav 2 Zakona.

Ministarstvo ekonomije je podnošenjem Programa prije njegove realizacije ispunilo svoje obaveze iz člana 12 Zakona.

OPIS PROGRAMA

Na osnovu člana 17 Uredbe o Vladi Crne Gore ("Službeni list CG", broj 80/08, 14/17 i 28/18), a u vezi sa članom 19a stav 1 Zakona o regionalnom razvoju ("Sl. list CG", br. 20/11, 26/11, 20/15 i 47/19) i u vezi sa članom 7 stav 2 tačka 1 Zakona o kontroli državne pomoći, u cilju umanjenja negativnih posljedica nastalih ozbiljnim poremećajem u poslovanju privrednih drustava u Crnoj Gori uslijed pojave epidemije korona virusa (COVID-19), Vlada Crne Gore će donijeti Program. Pored podrške preduzećima u ublažavanju posljedica krize, Program ima za cilj očuvanje radnih mjesta u privrednim društvima, kao i ukupnog zdravlja crnogorskih građana. Podrška Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) biće usmjerena kroz subvencije preduzetnicima i privrednim

društvima registrovanim shodno Zakonu o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br. 06/02 i „Sl. list CG“, br. 17/07, 80/08, 40/10, 36/11 40/11) čiji je rad zabranjen naredbama Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije, kao i preduzetnicima i privrednim društvima koji su u značajnoj mjeri smanjili obim aktivnosti kao posljedica naredbi Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije. Program takođe obuhvata subvencije zarada zaposlenih na plaćenom odsustvu, kao i zarada zaposlenih u karantinu i izolaciji. Obuhvat podrške u okviru Programa odnosi se na: subvencije za zatvorene djelatnosti, subvencije za turistički sektor, subvencije za ugrožene djelatnosti, subvencije za novo zapošljavanje, subvencije za zarade zaposlenih na plaćenom odsustvu i subvencije za zarade zaposlenih u karantinu ili izolaciji.

OCJENA PROGRAMA

Prilikom ocjene Agencija je najprije utvrđivala da li se na osnovu Programa vrši dodjela državne pomoći, u smislu člana 2. Zakona.

Član 107. stav 3. tačke (b) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije definiše da su s unutrašnjim tržištem spojive pomoći „za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi neke države članice“. Međutim, ovi poremećaji moraju uticati na cijelu ekonomiju ili važan dio ekonomije, a ne samo na jednu njenu regiju ili dio njene državne teritorije. Prilikom ocjene Programa, Agencija je uzela u obzir praksu Evropske komisije :

Uzimajući u obzir to da pandemija bolesti COVID-19 utiče na cijelu državu Crnu Goru i da mjere ograničavanja utiču na cijelokupnu ekonomiju i na sva preduzeća, Agencija je cijenila da li je Program spojiv s unutarnjim tržištem na osnovu članak 107. stav 3. tačke (b) UFEU, kako bi se nadoknadio manjak likvidnosti s kojim su suočena preduzeća i osiguralo da poremećaji koje je prouzrokovala pandemija COVID-a 19 ne ugroze njihovu održivost, a posebno održivost malih i srednjih preduzeća. Međutim i pored svih očekivanih poremećaja privrede, Agencija je cijenila da li su mjere državne pomoći sadržane u Programu potrebne, primjerene i srazmjerne za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u ekonomiji.

Analizirajući Program, zaključuje se sljedeće:

- 1) finansijska pomoć se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada),
- 2) pomoć se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, odnosno pruža se selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mesta poslovanja ili mesta registracije, i
- 4) pomoć ugrožava konkurenčiju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Agencija je zatim konstatovala da Program predstavlja šemu državne pomoći, jer se radi o aktu na osnovu kojeg se korisniku neposredno, u skladu sa uslovima određenim aktom, može dodijeliti državna pomoć na određeno ili na neodređeno vrijeme i u određenom ili neodređenom iznosu, definisano je članom 4 stav 1 Zakona.

U daljem postupku ocjene, analizirana je svaka pojedinačna programska linija:

1. Subvencije za zatvorene djelatnosti

Ovom mjerom uređuje se davanje subvencije privrednom subjektu (preduzetnik i privredno društvo) čiji je rad zabranjen naredbama Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije. Privredni subjekt može dobiti subvenciju, po zahtjevu, za zarade zaposlenih za mjesec april i maj 2020. godine. Iznos subvencije se određuje u odnosu na vrijednost minimalne zarade utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade („Sl. list. CG“, broj 33/19), na način da se opredjeljuje iznos poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa

za obavezno socijalno osigiranje srazmjerno ostvarenoj zaradi, a najviše do 100% iznosa poreza i doprinosa na minimalnu zaradu, i 100% neto minimalne zarade za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Subvencija se daje za zarade zaposlenih za koje je preduzetnik, koji plaća poreze i doprinose po stvarnom dohotku ili u paušalnom iznosu, podnio GPPFL obrazac za 2018. ili 2019. godinu, odnosno ZPO obrazac za 2020. godinu i izmirio akontacije u 2019. godini. Subvencija se daje za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine, a za koje je podnešen IOPPD obrazac Poreskoj upravi zaključno sa martom 2020. godine i ako je privredno društvo izmirilo poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa za 2019. godinu. Dodatno, privredni subjekt može dobiti subvenciju ako ne smanjuje broj zaposlenih u periodu trajanja mjere, u odnosu na broj zaposlenih evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Mjera se odnosi na sva privredna društva u djelatnostima čiji je rad zabranjen naredbom Ministarstva zdravlja. Mjera se ne odnosi na državne organe, organe državne upravem sud, državno tužilaštvo, fond i druge organe osnovane u skladu sa zakonom, organe lokalne samouprave, organe u službi lokalne samouprave, nezavisna i regulatorna tijela, ustanove čiji je osnivač država ili lokalna samouprava, agencije, privredna društva koja su u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave (u daljem tekstu Javni sektor), osim za privredna društva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koja posluju po tržišnim principima.

2. Subvencije za turistički sektor

Subvencija se daje preduzetnicima, mikro, malim i srednjim privrednim društvima, iz oblasti turističke privrede, čiji rad nije zabranjen, ali je u značajnoj mjeri smanjen obim aktivnosti kao posljedica naredbi Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije korona virusa. Privredni subjekt može dobiti subvenciju, po zahtjevu, za zarade zaposlenih za mjesecce april i maj 2020. godine. Iznos subvencije se određuje u odnosu na vrijednost minimalne zarade utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade (Sl. List. CG br. 033/19 od 14.06.2019. godine), na način da se opredjeljuje iznos poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osigiranje srazmjerno ostvarenoj zaradi, a najviše do 100% iznosa poreza i doprinosa na minimalnu zaradu, i 100% neto minimalne zarade za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Subvencija se daje za zarade zaposlenih za koje je preduzetnik, koji plaća poreze i doprinose po stvarnom dohotku ili u paušalnom iznosu, podnio GPPFL obrazac za 2018. ili 2019. godinu, odnosno ZPO obrazac za 2020. godinu i izmirio akontacije u 2019. godini. Subvencija se daje za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine, a za koje je podnešen IOPPD obrazac Poreskoj upravi zaključno sa martom 2020. godine i ako je privredno društvo izmirilo poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa za 2019. godinu. Dodatno, privredni subjekt može dobiti subvenciju ako ne smanjuje broj zaposlenih u periodu trajanja mjere, u odnosu na broj zaposlenih evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Subvencija se odnosi na sledeće predstavnike turističke privrede: hotele (uključujući i sličan smještaj), odmarališta (i slične objekte za kraći boravak), putničke agencije, tur-operatere.

3. Subvencije za ugrožene djelatnosti

Preduzetnici, mikro, mala i srednja privredna društva koja zapošljavaju do 250 zaposlenih, u djelatnostima čiji rad nije zabranjen, ali je u značajnoj mjeri smanjen obim aktivnosti kao posljedica naredbi Ministarstva zdravlja u cilju suzbijanja epidemije, po zahtjevu, mogu dobiti subvencije na bruto zarade. Iznos subvencije se određuje u odnosu na vrijednost minimalne zarade utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade (Sl. List. CG br. 033/19 od 14.06.2019. godine), na način da se opredjeljuje iznos poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osigiranje srazmjerno ostvarenoj zaradi, u iznosu od 50% iznosa poreza i doprinosa na minimalnu zaradu, i 50% neto minimalne zarade za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Iznos razlike do pune bruto zarade zaposlenog

obezbjeđuje poslodavac. Subvencija se daje za zarade zaposlenih za koje je preduzetnik, koji plaća poreze i doprinose po stvarnom dohotku ili u paušalnom iznosu, podnio GPPFL obrazac za 2018. ili 2019. godinu, odnosno ZPO obrazac za 2020.godinu i izmirio akontacije u 2019.godini. Subvencija se daje za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine, a za koje je podnešen IOPPD obrazac Poreskoj upravi zaključno sa martom 2020. godine i ako je privredno društvo izmirilo poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa za 2019. godinu. Dodatno, privredni subjekt može dobiti subvenciju ako ne smanjuje broj zaposlenih u periodu trajanja mјere, u odnosu na broj zaposlenih evidentiran u mjesecu februaru 2020. godine. Subvencija se ne odnosi na: privredna društva koja posluju u oblasti finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; privredna društva koja posluju u oblasti snabdijevanja električnom energijom i gasom; telekomunikacije; privredna društva koja posluju u oblasti snabdijevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesom uklanjanja otpada; državne institucije; lokalnu samoupravu i privredna drštva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave, a koja ne posluju po tržišnim principima, kao ni na privredna društva koja upošljavaju više od 250 zaposlenih.

4. Subvencije za novo zapošljavanje

Subvencije se daju privrednim subjektima koji zapošljavaju do 250 zaposlenih, koja evidentiraju nove zaposlene u mjesecu aprilu i maju, a koji nisu bili evidentirani kao zaposleni kod tog privrednog subjekta u januaru i februaru 2020. godine, i koji su istovremeno bili evidentirani kao nezaposlena lica na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore u prethodnom mjesecu u odnosu na mjesec na koji se podnosi zahtjev. Iznos subvencije se određuje u odnosu na vrijednost minimalne zarade utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade (Sl. List. CG br. 033/19 od 14.06.2019. godine), na način da se opredjeljuje iznos poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osigiranje srazmjerno ostvarenoj zaradi, u iznosu od 70% iznosa poreza i doprinosa na minimalnu zaradu, i 70% neto minimalne zarade. Iznos razlike do pune bruto zarade zaposlenog obezbjeđuje poslodavac. Subvencija za novozaposlene se dobija za period od 6 mjeseci, pod uslovom da se privredni subjekat obaveže da će ove zaposlene evidentirati kao zaposlene najmanje 12 mjeseci nakon isteka predmetne mјere. Mјera se ne odnosi na: privredne subjekte koji posluju u oblasti finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; snabdijevanja električnom energijom i gasom; telekomunikacija, snabdijevanja vodom, upravljanja otpadnim vodama, kontrolisanja procesom uklanjanja otpada; i javni sektor, osim za privredna društva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave koja posluju po tržišnim principima. Ako poslodavac prekine radni odnos sa jednim ili više zaposlenih za koje je, kroz ovu mjeru, dobio subvenciju, broj zaposlenih u privrednom subjektu ne smije biti manji od broja zaposlenih u prethodnom mjesecu. U suprotnom prestaje davanje subvencije za ukupno smanjeni broj zaposlenih i poslodavac je u obavezi da izvrši povrat sredstava za subvencije zarada za smanjeni broj zaposlenih za taj mjesec.

5. Subvencije za zarade zaposlenih na plaćenom odsustvu

Preduzetnik i privredno društvo čiji zaposleni koristi pravo na plaćeno odsustvo sa rada po osnovu čuvanja djeteta mlađeg od 11 godina, može, po zahtjevu, dobiti subvenciju na bruto zaradu za te zaposlene. Iznos subvencije se određuje u odnosu na vrijednost minimalne zarade utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade (Sl. List. CG br. 033/19 od 14.06.2019. godine), na način da se opredjeljuje iznos poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osigiranje srazmjerno ostvarenoj zaradi, u iznosu od 70% iznosa poreza i doprinosa na minimalnu zaradu, i 70% neto minimalne zarade za zaposlene u privrednom društву koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Iznos razlike do pune bruto zarade zaposlenog obezbjeđuje poslodavac. Subvencija se daje za zarade zaposlenih za koje je preduzetnik, koji plaća poreze i doprinose po stvarnom dohotku ili u paušalnom iznosu, podnio GPPFL

obrazac za 2018. ili 2019. godinu, odnosno ZPO obrazac za 2020.godinu i izmirio akontacije u 2019.godini. Subvencija se daje za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine, a za koje je podnešen IOPPD obrazac Poreskoj upravi zaključno sa martom 2020. godine i ako je privredno društvo izmirilo poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa za 2019. godinu. Subvencija se ne odnosi na: državne institucije, lokalne samouprave, privredna drštva u većinskom vlasništvu države ili lokalne samouprave, a koja ne posluju po tržišnim principima.

6. Subvencije za zarade zaposlenih u karantinu ili izolaciji

Preduzetnik ili privredno društvo čiji zaposleni su naredbama Ministarstva zdravlja, u cilju suzbijanja epidemije stavljeni u karantin ili izolaciju, po zahtjevu će dobiti subvenciju na bruto zaradu za te zaposlene. Iznos subvencije se određuje u odnosu na vrijednost minimalne zarade utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade („Sl. List CG“, broj 33/19), na način da se opredjeljuje iznos poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osigiranje srazmjerne ostvarenoj zaradi, u iznosu od 70% iznosa poreza i doprinosa na minimalnu zaradu, i 70% neto minimalne zarade za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine. Iznos razlike do pune bruto zarade zaposlenog obezbeđuje poslodavac. Subvencija se daje za zarade zaposlenih za koje je preduzetnik, koji plaća poreze i doprinose po stvarnom dohotku ili u paušalnom iznosu, podnio GPPFL obrazac za 2018. ili 2019. godinu, odnosno ZPO obrazac za 2020.godinu i izmirio akontacije u 2019.godini. Subvencija se daje za zaposlene u privrednom društvu koji su evidentirani u mjesecu februaru 2020. godine, a za koje je podnešen IOPPD obrazac Poreskoj upravi zaključno sa martom 2020. godine i ako je privredno društvo izmirilo poreske obaveze po osnovu poreza i doprinosa za 2019. godinu.

Programske linije Agencija je analizirala kroz nekoliko kriterijuma: neophodnost, primjerenost i srazmernost u odnosu na poremećaje koji su izazvani u privredi Crne Gore, ali i kroz usklađenost sa pravilima sadržanim u Privremenom okviru za mjere državne pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji covida-19 (2020/C 1863) (u daljem tekstu: Privredni okvir), koji je preuzet u crnogorsko zakonodavstvo Pravilnikom o dopunama pravilnika o Listi pravila državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, broj 33/20).

Privremenim okvirom utvrđeno je da se pomoć u obliku direktnih bespovratnih sredstava, povraćaja avansa ili poreskih olakšica smatra prikladnim, potrebnim i namjenskim rješenjem, ali to mogu biti samo privremeni ograničeni iznosi pomoći preduzećima koja su suočena s iznenadnim manjkom likvidnosti ili čak potpunom nelikvidnosti.

Agencija zaključuje da je Program u skladu sa pravilima za dodjelu državne pomoći radi podrške ekonomiji u cilju suzbijanja negativnih posljedica izazvanih epidemijom zarazne bolesti covida 19, ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi sadržani u članu 22. Privremenog okvira, koji glase:

- a. pomoć u obliku direktnih bespovratnih sredstava, povraćaja avansa, poreskih olakšica ili povoljnijih uslova plaćanja ne prelazi 800 000 eura po preduzeću; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;
- b. pomoć se dodjeljuje na osnovu programa s procijenjenim iznosom sredstava;
- c. pomoć se može dodijeliti preduzećima koji nisu bila u teškoćama (u smislu Uredbe o opštem skupnom izuzeću 31. decembra 2019.; može se odobriti preduzećima koji nisu u teškoćama i/ili na dan 31. decembra 2019. nisu bila u teškoćama, ali su nakon toga bili izloženi teškoćama ili su dospjeli u teškoće zbog pandemije covida-19;
- d. pomoć je dodijeljena najkasnije 31. decembra 2020. godine.

Dodatno, prilikom ocjene Programa, Agencija je uzela u obzir da su raznim mjerama ograničavanja kao što su mjere društvenog udaljavanja, ograničenja putovanja, karantini i zatvaranja, izazvani trenutni uticaji na potražnju i ponudu, kao i da navedene mjere pogađaju preduzeća i zaposlene, naročito u zdravstvu, turizmu, kulturi, maloprodaji i transportu. Osim neposrednih posljedica na mobilnost i trgovinsku razmjenu, pandemija covida-19 sve više utiče i na preduzeća u svim sektorima, mala, srednja i velika. Agencija uzima u obzir da u vanrednim okolnostima uzrokovanim pandemijom covida-19 preduzeća svih vrsta mogla bi se naći u situaciji ozbiljnog manjka likvidnosti, što bi kratkoročno i srednjeročno moglo ozbiljno uticati na ekonomsko stanje brojnih zdravih preduzeća i na njihove zaposlene, uz dugoročne posljedice po njihov opstanak.

Pandemija covida-19 po prirodi je vanredno stanje, što znači da se takve štete nijesu mogle predvidjeti, da su znatne i zato dovode preduzeća u stanje čiji se uslovi bitno razlikuju od uobičajenih tržišnih uslova poslovanja. Čak se i zdrava preduzeća, dobro pripremljena na uobičajene rizike poslovanja, mogu u ovim vanrednim okolnostima naći u teškoćama koje bi zbog svojih razmjera mogle ugroziti njihovu održivost. Upravo zbog toga što Pandemija covida-19 nosi rizik ozbiljnog pada koji utiče na cijelu ekonomiju Crne Gore, pogađa preduzeća, radna mjesta, ali i domaćinstva, Agencija zaključuje da je neophodno državnu pomoć dobro usmjeriti, kako bi se osigurala dovoljna likvidnost na tržištima, ublažila šteta nastala za zdrava preduzeća i očuvao kontinuitet ekonomske aktivnosti za vrijeme, ali i nakon pandemije covida-19. Budući da je budžet EU-a ograničen, glavni odgovor mora doći iz budžeta država članica.

Imajući u vidu sve prethodno navedeno, Agencija zaključuje da su mjere predviđene Programom u skladu sa Privremenim okvirom, zbog čega je odlučeno kao u stavu I dispozitiva rješenja. Takođe, imajući u vidu obavezu izvještavanja EK i praćenja kumulacije dodijeljene državne pomoći, odlučeno je kao u stavu II dispozitiva Rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- MINISTARSTVO EKONOMIJE, Rimski trg broj 46, 81000 Podgorica,
- u spise predmeta,
- a/a